

DASAM's bestyrelses skriftlige årsberetning 2015-2016

DASAM's bestyrelse har i denne periode bestået af Ole Carstensen (formand), Ane Marie Thulstrup (næstformand), Tina Storm Khwaja (kasserer), Charlotte Brauer (sekretær) samt Henrik Salomonsen, Peder Skov og Lars Skadhauge. Som repræsentant for YAM har Luise Begtrup og Marianne Kyndi deltaget som observatører i bestyrelsen.

Selskabet har 170 medlemmer, heraf 11 ikke læger.

Der har været afholdt seks bestyrelsesmøder siden generalforsamlingen i marts 2015. Formændene for DASAM's udvalg har deltaget i mindst ét bestyrelsesmøde, hvor udvalgenes aktiviteter har været drøftet.

For en række af de kommende punkter henvises til særskilt beretning for udvalgene.

ARMONI

ARMONI's redaktør er indtil 2017 fortsat Ole Carstensen. Det er fortsat ikke nemt at få de enkelte afdelinger til at deltage, selvom det er en oplagt kompetenceudvikling for yngre læger under supervision af en speciallæge at få ansvaret for en vejledning. De ledende overlæger har besluttet, at opgaven skal prioriteres, og det vil blive drøftet hvordan på deres næste møde, som er dagen før årsmødet. Driften betales nu ligeligt af de 7 afdelinger. Der er indledt et samarbejde med socialmedicinerne.

Videreuddannelsesudvalget

Alle uddannelseslæger på den nye ordning er på elektronisk logbog. Udvalget har revideret den faglige profil i overensstemmelse med målbeskrivelsen. I kraft af ophør med samarbejdet med samfundsmedicinerne om det teoretiske speciallægekursus kan det blive nødvendigt at lave en delrevision af målbeskrivelsen.

Kursusudvalg

Der har været stor udskiftning i medlemmerne af dette udvalg, men udvalget er nu velfungerende med Gert Thomsen som formand, og der er fundet kursusledere til samtlige kurser.

I 2016 vil 2 kurser fortsat være fælles med samfundsmedicinerne, mens 2 kurser vil være rent arbejdsmedicinske. Det er kurserne "Klinisk arbejdsmedicin", samt "Pressehåndtering og risikokommunikation". Der er fundet kursusledere og kurserne er nu annoncerede på DASAM's og SST's hjemmeside.

Sundhedsstyrelsen har accepteret den ekstra økonomiske byrde, ændringerne i samarbejdet med samfundsmedicinerne har betydet.

Arbejdsgruppe om AMK patienter med anden etnisk baggrund

Lone Donbæk Jensen har taget initiativ til en arbejdsgruppe med det formål at tilbyde bedre rådgivning på AMK til personer med anden etnisk baggrund. Arbejdet pågår, og der vil blive

---

Ole Carstensen (formand)
Arbejdsmedicin Hospitalsenheden Vest
Universitetsklinik Aarhus University
Hospitalsenheden Vest
Gl. Landevej 61
7400 Herning

mail: olcars@rm.dk
tlf 23 80 51 83

Charlotte Brauer (sekretær)
Arbejds- og Miljømedicinsk Afdeling
Bispebjerg Hospital
Bispebjerg Bakke 23
Indgang 20 F, stuen
2400 København NV

mail: Charlotte.Brauer@regionh.dk
tlf: 3531 3758

udarbejdet en række anbefalinger og evt. en Armoni vejledning om, hvordan man sikrer disse patienter en ligeså god og grundig udredning som de dansktalende patienter.

Fælles klinisk database

DASAM har sammen med de ledende overlæger besluttet, at der skal etableres en fælles klinisk database for specialet arbejdsmedicin. Man er i øjeblikket ved at etablere en regional klinisk database i Region Midt, der anvender den variabeliste, der i flere omgange har været sendt til de ledende overlæger og DASAM's bestyrelse til kommentering.

Når der er opnået erfaring med den regionale database fra Region Midt, vil der blive nedsat en bestyrelse. Indtil videre er det foreslået, at Linda Kærlev, Jens Peter Bonde, Niels Kjærsgaard, Lars Brandt, Jesper Vestergaard, Ane Marie Thulstrup, Sigwe Christensen og Ole Carstensen udpeges til dette arbejde.

AM-PRO

DASAM har de sidste 3 år været med i AM-PRO, <http://am-pro.dk>. AM-PRO er en paraplyorganisation for arbejdsmiljøfaglige foreninger og selskaber med det overordnede formål at styrke samarbejdet for at forbedre arbejdsmiljøet på de danske arbejdspladser. Der bliver løbende lagt highlights ud på AM-PRO's hjemmeside, DASAM har netop bidraget med et indlæg om stress.

Der drøftes en udvidelse af kontakten til andre europæiske og internationale organisationer, men da DASAM har begrænsede midler, vil vi ikke kunne klare et større kontingent til AM-PRO for at dække denne udvidede aktivitet, så det drøftes fortsat.

Henrik Salomonsen deltager i forberedelserne til et evt. oplæg om at skabe en arbejdsmiljøtænketank. Initiativer udspringer fra AM-PRO, og første skridt er at afklare, om der kan skabes enighed om et fælles formål og grundlag.

Internationalt samarbejde

DASAM deltager på sidelinjen i IOMSC, en international paraplyorganisation for de nationale arbejdsmedicinske selskaber, samt UEMS, som er den europæiske speciallægeforening, som har en række sektioner, bla. for Arbejdsmedicin. DASAM's prioritering er det europæiske samarbejde. Arbejdet varetages af Ole Carstensen og Peder Skov

Fagområde

Allergologi er blevet anerkendt som fagområde. Bestyrelsen har drøftet, om man - som foreslået på sidste års generalforsamling - skulle arbejde med oprettelse af fagområdet "Militær medicin", men efter en afsøgning på området, har der ikke været medlemmer, der har ytret interesse.

Ole Carstensen (formand)
Arbejdsmedicin Hospitalsenheden Vest
Universitetsklinik Aarhus University
Hospitalsenheden Vest
Gl. Landevej 61
7400 Herning

mail: olcars@rm.dk
tlf 23 80 51 83

Charlotte Brauer (sekretær)
Arbejds- og Miljømedicinsk Afdeling
Bispebjerg Hospital
Bispebjerg Bakke 23
Indgang 20 F, stuen
2400 København NV

mail: Charlotte.Brauer@regionh.dk
tlf: 3531 3758

Samarbejde med socialmedicinerne

Der har været en del medieopmærksomhed på det gavnlige af ressourceforløb, hvorfor en del arbejdsmedicinske afdelinger er blevet kontaktet, og Rolf Petersen er blevet interviewet efter en kommentar i ugeskriftet skrevet af ham og Johan H. Andersen. I den forbindelse har der været kontakter fra vores kolleger socialmedicinere, der har kritiseret vores vidensgrundlag, som jo er den kliniske erfaring de enkelte arbejdsmedicinere har med patienter i ressourceforløb. Der har været tilløb til, at enkeltpersoner har tolket arbejdsmedicinernes mening om det gavnlige i den nye pensionsreform som et angreb på de socialmedicinske kollegers involvering i den helbredsmæssige vurdering, der foretages i rehabiliteringsteams'ene. Dette er selvfølgelig ikke tilfældet, og det har heller ikke været italesat.

Sagen har dog resulteret i et møde om fremtidig samarbejde, evt. genoptagelse af arbejdet med en sammenlægning af specialerne og måske udvikling i samarbejdet om fælles teoretisk kursus i stedet for afvikling, som det aktuelt er tilfældet. Dette fællesmøde er berammet til den 2. maj 2016

Specialeplan

Den nye specialeplan er implementeret med etablering af 3 højt specialiserede funktioner inden for arbejdsmedicin. Nedenstående afdelinger har søgt om at blive godkendt, men afgørelserne i SST er endnu ikke kendte.

Bispebjerg: "Rådgivning om undersøgelser og behandling ved akutte forgiftninger (Giftlinjen).

Ålborg, Bispebjerg: "Arbejdsrelateret udredning af asbestose, hvor der er usikkerhed om diagnose eller om omfanget af asbestudsættelse"

Århus, Odense og Bispebjerg: "Udvælgelse af patienter med særlige erhvervsbetingede allergiske sygdomme til undersøgelser i provokationskammer, herunder valg af kemiske stoffer eller biologisk materiale til testning."

SST har desværre taget forskning som kerneområde ud af specialeplanen med den begrundelse, at det var u hensigtsmæssigt at forlange en særstilling for arbejdsmedicin, fordi der var truffet en principiel beslutning for alle specialer om, at forskning ikke skal indgå eksplicit i specialebeskrivelsen. Vi foreslog så, at der blev tilføjet en ekstra pind "Systematiske og forebyggende arbejdsplads- og gruppeundersøgelser og systematiske udredninger om arbejds- og miljømedicinske spørgsmål", hvilket SST accepterede.

Næste revision af specialeplanen er i 2018, og bestyrelsen foreslår, at drøftelserne skal starte i 2016 med deltagelse af de regionale specialerådsformænd og DASAM

Ole Carstensen (formand)
Arbejdsmedicin Hospitalsenheden Vest
Universitetsklinik Aarhus University
Hospitalsenheden Vest
Gl. Landevej 61
7400 Herning

mail: olcars@rm.dk
tlf 23 80 51 83

Charlotte Brauer (sekretær)
Arbejds- og Miljømedicinsk Afdeling
Bispebjerg Hospital
Bispebjerg Bakke 23
Indgang 20 F, stuen
2400 København NV

mail: Charlotte.Brauer@regionh.dk
tlf: 3531 3758

Dansk Selskab for Arbejds- og Miljømedicin

Medlemsmøder:

Generalforsamlingen i 2015 bakkede op om, at der i anledning af DASAM's 35 år jubilæum skulle afholdes et møde med fest, der dels skulle se tilbage i tiden og dels skulle lægge op til, hvad der skal ske fremadrettet. Der blev planlagt et halvdagsmøde en fredag sidst i november med temaet "Risikokommunikation" og efterfølgende fest. Vi blev dog nødt til at aflyse mødet, fordi vi fik meldinger om, at tidspunktet en fredag så tæt på jul var uheldigt for specielt småbørnsfamilier. Mødet er derfor udsat til 2016, hvor der er fastlagt et møde torsdag den 24. november i København med efterfølgende socialt arrangement. Vivi Schlünssen, Johan Hvid Andersen, Linda Kærlev og Paula Hammer er arrangører. Derudover afholder vi et medlemsmøde den 26. maj 2016 i Odense om specifikke bronkiale og nasale provokationer, hvilket foregår i samarbejde med Dansk Selskab for Allergologi og Dansk Lungemedicinsk Selskab.

Vedtægtsændringer

Vedtægterne blev foreslået ændret i 2012. Forslaget om at åbne for valg til bestyrelsen for andre end læger blev afvist i den daværende form. Der var dog enighed om at undersøge muligheden for at inddrage alle medlemmer i bestyrelsesarbejdet. Derfor har bestyrelse udarbejdet et nyt forslag, der indstilles til vedtagelse på generalforsamlingen.

DRG

Som bekendt blev DRG værdien af de arbejdsmedicinske udredninger stærkt beskåret i 2015 og 2016, og Regionernes DRG-udvalg valgte trods vores indsigelser og SSI indstilling at holde fast i, at DRG skulle beregnes på baggrund af omkostningsdatabasen over de arbejdsmedicinske enheders faktuelle udgifter til drift. Desuden blev de fejl i beregningsmetoden, som der blev fundet i forhold til taksering og fordeling af udgifter mellem de tre proceduregrupper, ikke rettet. Vi holdt derfor et møde i juli 2015, med deltagelse af Ole Carstensen, Jane Frølund Thomsen og Niels Kjærgaard.

På mødet blev vi enige om at fjerne gr. 2 og sikre, at de arbejdsmedicinske grupper kun kan bruges på afdelinger, hvor der laves arbejdsmedicin, så DRG taksten ikke bliver trukket ned af de dermatologiske eller obstetriske afdelinger, der hidtil har brugt vores koder. Vores ansøgning og ønske om at oprette en forløbs procedure "Behandling af arbejdsstress" bliver først vurderet i forhold til 2018, når en grundlæggende ændring væk fra kontakt princippet bliver vedtaget, så DRG taksten ikke længere er hængt op på en ambulant kontakt men et forløb. Specialet er indkaldt til et møde i SSI den 25. februar 2016, hvor den nye ændring af DRG principperne og evt. indflydelse på vores takster drøftes.

Slettet: prisen

Ole Carstensen (formand)
Arbejdsmedicin Hospitalsenheden Vest
Universitetsklinik Aarhus University
Hospitalsenheden Vest
Gl. Landevej 61
7400 Herning

mail: olcars@rm.dk
tlf 23 80 51 83

Charlotte Brauer (sekretær)
Arbejds- og Miljømedicinsk Afdeling
Bispebjerg Hospital
Bispebjerg Bakke 23
Indgang 20 F, stuen
2400 København NV

mail: Charlotte.Brauer@regionh.dk
tlf: 3531 3758

International medicin

Der foregår i ICOPH en række projekter på Philippinerne, Nepal, Uganda og Bolivia, herunder samarbejde med studerende fra SDU og KU. Der er et konkret problem med den fremtidige finansiering som en direkte følge af nedskæringen på u-landsmidlerne. Dialogos bliver skåret fra 6 mill. til 4.8 mill. DKK, hvilket betyder, at Nepalprojektet ikke kan fortsætte, hvis der ikke findes alternative veje at søge midler. Det foreslås, at DASAM kan stå som ansøger, så dette måske kan løses. Risikoen for DASAM kan være, at hvis det skulle ske, at der var en utilstrækkelig økonomistyring, herunder hvis der skulle optræde svig, så vil DASAM måske kunne gøres økonomisk ansvarlig og skulle dække underskud.

Der er planer om en ICOH konference om minedrift, muligvis i Danmark. Måske kan ICOPH/DASAM være medarrangører. ICOPH vil også deltage i NFA's jubilæums konference med et oplæg om international arbejdsmedicin, hvor ICOPH/DASAM kan bidrage.

Hjemmeside

Charlotte Brauer har fået godt ryddet op på siden, og den er højt opdateret. Der bliver besøgt 250 sider pr. dag. Bestyrelsen har besluttet at genopfriske siden med et nyt layout i løbet af 2016. De arbejdsmedicinske klinikkers fællesportal arbejdsmedicin.dk er gået i luften.

Rejselegat:

Bestyrelsen har siden sidste generalforsamling tildelt lægerne Julie Volk og Pierre Viala et rejselegat i 2015, hvilke begge har til formål at indhente erfaring ved ophold på giftinformationscenter i Edinburgh. Derudover er der tildelt et rejselegat til psykolog Anita Eskildsen i 2016 til en studietur til et forskningsophold ved University of California, San Francisco (UCSF), som forsker i stress, søvn og kognitive problemer

Økonomi

Særskilt fremlæggelse på dagsordnen

Andet:

DASAM har deltaget i et møde med NFA og de arbejdsmedicinske enheder om et samarbejde om afholdelse af internationale konferencer og gensidig orientering og udarbejdelse af høringsvar. Derudover deltager DASAM i NFA's 70 års jubilæumskonference den 9. juni 2016, med et indlæg af Jens Peter Bonde.

Ane Marie Thulstrup og Ole Carstensen har været til et møde med Arbejdstilsynet, der har ønsket en revision af vores aftale med dem om deres deltagelse i speciallægeuddannelsen. Beskrivelsen af samarbejdet er derfor til revision i Videreuddannelsesudvalget efter dette møde. Forhåbentlig bliver der ikke tale om dramatiske ændringer, men kun justeringer

---

Ole Carstensen (formand)
Arbejdsmedicin Hospitalsenheden Vest
Universitetsklinik Aarhus University
Hospitalsenheden Vest
Gl. Landevej 61
7400 Herning

mail: olcars@rm.dk
tlf 23 80 51 83

Charlotte Brauer (sekretær)
Arbejds- og Miljømedicinsk Afdeling
Bispebjerg Hospital
Bispebjerg Bakke 23
Indgang 20 F, stuen
2400 København NV

mail: Charlotte.Brauer@regionh.dk
tlf: 3531 3758

Dansk Selskab for Arbejds- og Miljømedicin

Der er blevet udpeget to medlemmer til at deltage i udarbejdelse af nationale retningslinjer omkring rygsygdom (Lone Donbæk) og eksemtsygdom (Niels Ebbenhøj).

DASAM er blevet opfordret til at give sin holdning til kende i forhold til Bispebjergs forslag til et nyt fælles navn for enheder, der rummer både arbejds- og miljømedicin og klinisk socialmedicin. AMK BBH har orienteret bestyrelsen om, at de vil bruge navnet Klinisk Samfundsmedicin for den enhed, der i dag har fysisk base på BBH og FH.

Det er bestyrelsens indtryk, at behovet for et overordnet enhedsnavn er drevet af et ønske om færre enheder, ikke et udtryk for en faglig enighed om et fælles paraplynavn. Der er ikke en entydig navngivningstrend i regionerne. Hvis den politiske virkelighed i Region Hovedstaden er, at der skal være en samlende enhed med et navn, så noterer bestyrelsen sig det, idet opgaverne og det faglige indhold forbliver uændret.

DASAM i 2016

Selskabet er blevet opfordret til at tage initiativ til et møde om fremtidens arbejdsmiljø og arbejdsmiljøeksponeringer, der skal fastlægge den fremtidige arbejdsmiljøstrategi for perioden efter 2020.

Sidst, men ikke mindst, vil Bestyrelsen gerne rette en varm tak til alle de aktive DASAM-medlemmer, som på forskellig vis har ydet en stor indsats i årets løb – og benytte lejligheden til endnu engang at takke Årsmødeudvalget for, at vi igen kan være sammen om et forhåbentligt sjovt og lærerigt årsmøde.

På Bestyrelsen vegne

Ole Carstensen, formand

Ole Carstensen (formand)
Arbejdsmedicin Hospitalsenheden Vest
Universitetsklinik Aarhus University
Hospitalsenheden Vest
Gl. Landevej 61
7400 Herning

mail: olcars@rm.dk
tlf 23 80 51 83

Charlotte Brauer (sekretær)
Arbejds- og Miljømedicinsk Afdeling
Bispebjerg Hospital
Bispebjerg Bakke 23
Indgang 20 F, stuen
2400 København NV

mail: Charlotte.Brauer@regionh.dk
tlf: 3531 3758

Beretning fra Inspektorerne

Inspektorkorpset for Arbejdsmedicin har i 2015 bestået i:

Ann Kryger fra Region Hovedstaden

Tine Erichsen fra Region Hovedstaden

Tine Malling fra Region Nordjylland

Ole Carstensen fra region Midt

Niels Kjærgaard Jørgensen fra region Sjælland

Berit Christensen fra region Syd, Juniorinspektor

Siden sidste generalforsamling har der været 3 inspektorbesøg.

Et på klinikken på Herning sygehus, et på klinikken på Bispebjerg Hospital i København og et på klinikken i Ålborg.

Alle 3 steder var der tale om en positiv oplevelse for inspektorerne. Inspektorerne blev godt modtaget og afdelingerne havde forberedt sig på besøget.

Der arbejdes godt og grundigt med uddannelse af de yngre læger. Der er generelt god støtte fra speciallægerne, og kravene i uddannelsesprogrammet søges opfyldt.

Der vil altid være enkelte ting, der kan arbejdes mere med og gøres bedre, men ikke noget der gør, at afdelingerne ikke kan uddanne de yngre læger. Eneste generelle problem er den systematiske undervisning i de arbejdsmedicinske sygdomme. Det opleves, som svært at gennemføre, i hvert fald på de mindre afdelinger. Inspektorerne skal opfordre til, at de uddannelsesansvarlige overlæger og yngre læger samarbejder på tværs af afdelingerne og måske også på tværs af regionerne, om at løse denne opgave.

Det er Sundhedsstyrelsen, der foreslår og holder øje med inspektorbesøgene, men de enkelte afdelinger kan løbende selv anmode om besøg, hvis dette ønskes.

På inspektorernes vegne

Niels Kjærgaard

Beretning fra arbejdsgruppen vedrørende patienter med anden etnisk baggrund.

Emnet er siden sidste årsmøde blevet endnu mere aktuelt, hvor forventeligt en del af de nye flygtningene vil komme i arbejde i de kommende år.

Patienter med 2. etnisk baggrund kan have væsentlig anderledes forudsætninger ift. at indgå i den arbejdsmedicinske undersøgelse end danske patienter bl.a. grundet sprog, viden om det danske samfund, sygdoms viden, tidligere traumer og uerkendte helbredsproblemer.

For at sikre en ligebehandling af denne gruppe ift. den arbejdsmedicinske problemstilling skal vi bedst muligt tage højde for disse vanskeligheder.

DASAMS arbejdsgruppe vedrørende patienter med 2 etnisk baggrund af har siden sidste årsmøde:

1: Haft kontakt til de arbejdsmedicinske klinikker for at få et overblik over andelen af patienter med 2 etnisk baggrund og erfaringer i det kliniske arbejde.

Andelen svinger fra 5- 10 % til 15-20 % på Bispebjerg og Århus. På Bispebjerg har man derudover i den socialmedicinske enhed (SME) vurderet at der er 30-40 % med 2. etnisk baggrund.

Der er på alle klinikker tale om skøn hvor vi dog tidligere i Århus har tal fra en DREAM kørsel fra 2012. På spørgsmål om ekstra indsats og tidsforbrug har Bispebjerg sat 1½ time af til seniorlæge og en hel dag til yngre læge, Køge 2 timer, Nykøbing F 2 timer. SME på Bispebjerg får 2500 kr. ekstra + udgift til tolk fra kommunen per patient.

4 klinikker bruger video tolkning og 2 er ved at starte op med dette.

De fleste klinikker mener der er et behov for undervisning og er positive ift prioritering af området fremover.

2: Afprøvning af beslutnings skema:

For at se om det kunne være muligt og hensigtsmæssigt ved 1 samtale at vurdere om der skulle foretages yderligere f.eks. opdeling af problemstillinger, planlægning af ekstra kontroller eller undersøgelser hos andre specialer har vi afprøvet et "beslutnings skema".

Det overordnede formål var at afprøve om man tidligt i undersøgelsen kunne vurdere om der var behov for kontrolundersøgelse og om skemaet kunne bruges som en tjek liste ift. undersøgelsen.

Skemaet blev udfyldt efter hver undersøgelse hvor læge og evt. socialrådgiver sammen udfyldte skemaet. Efterfølgende udfyldte læge der ikke havde set patienten et tilsvarende skema ud fra oplysningerne i journalerne.

Vi udfyldte skemaer for i alt 16 patienter nogenlunde repræsentativt for etnisk tilhørsforhold for de grupper af patienter med 2. etnicitet vi ser i Århus. Det dominerende problem viste sig at være dårlige eller fraværende tolke. Opbygningen af skemaet med 6 forskellige situationer der kunne udløse behov for kontrol undersøgelse eller anden supplerende aktivitet fungerede ikke. Vores konklusion blev at det ville være mere enkelt fra start at tildele patient gruppen mere tid og evt. kontrol tid! Øvelsen var ikke spildt -vi

blev bekræftet i at der er store vanskeligheder ved at lave ligeværdige arbejdsmedicinske undersøgelser i denne gruppe og at tolkeproblemet er stort

3: Besluttet at det bedst mulige aktuelt er at tilføje vejledning og råd om de særlige vanskeligheder ift de eksisterende punkter i ARMONI patientvejledningen.

Vi er ikke færdige med teksten men supplerende tekster kunne se sådant ud:

Opvækst: Her kan man få vigtige oplysninger, patienten har her en mulighed for at fortælle om deres opvækst og om hvordan man kom til Danmark i en naturlig sammenhæng. Man kan under dette punkt få oplysninger om skolegang, efterfølgende uddannelse, ressourcer, familie struktur og netværk og eventuelle traumer op til og i forbindelse med flugt.

Ekspositioner: Start med at forklare tolk og patient hvad meningen er med punktet og at man vil spørge meget detaljeret. I tilfælde hvor man ikke kan få en sufficient anamnese, kan man evt få patienten ind til kontrol sammen med tillidsmand eller foretage virksomhedsbesøg.

Plan/rådgivning Hvis der både er uafklarede punkter omkring sygehistorie og eksponering er anbefalinger at man fokuserer på en af delene og udskyder den anden del til en efterfølgende kontrol. Patientgruppen kan have problemer der ligger udenfor eller på kanten af hvad der er inden for den arbejdsmedicinske problemstilling. Det er vigtigt når vi afslutte patienten at vi er i stand til at adressere at vores fokus er den arbejdsmedicinske problemstilling.

Litteratur og Nyttige hjemmesider: Vurdering af tidligere uddannelser guide til anerkendelse: Uddannelses og Forskningsministeriets hjemmeside <http://ufm.dk/> link usl og andet vejledende litteratur

4: Forslag om at DASAM skal arbejde for en forbedret tolke betjening - videregivet til bestyrelsen

En stor del af de etniske patienter har brug for tolk, hvor erhvervs anamnesen men også rådgivning ift helbred kræver betydelig præcision. Familie medlemmer er ikke egnede til at tolke af flere årsager og må kun være en nødløsning. Erfaringen er at tilfældige tolke fra de bureauer der anvendes lokalt er af vekslende kvalitet. Videotolkning har flere fordele, bl.a. mindre mulighed for at tolken kender patienten, og kan anvendes i undersøgelsesrummet med lukke billede signal. Herudover vil det give mulighed for at havde et fast tolke korps der på forhånd er vidende om formålet med en arbejdsmedicinsk undersøgelse.

5: Arbejde med oversigtsartikel fortsætter i 2016

Arbejdsgruppens deltagere: Ole Carstensen , Jan Schmidt , Birgitte Bidstrup , Signe Hjuler Boudigaard, Ane Marie Thulstrup Lone Donbæk, Trine Rønne Kristensen og Hafifaa Adel Abdulsama

Årsmødeudvalget

Årsmødeudvalget bestod af:

Rolf Petersen (formand)
Nanna Eller
Nanna Mark
Tina Storm Khwaja
Pierre Osland Viala
Johan Hviid Andersen

Der er holdt ét møde i udvalget. Det øvrige samarbejde omkring organisering og forberedelse af årsmødeprogrammet er foregået via e-mail.

Der var enighed om at omlægningen af Årsmødet fra 3 til 2 dage fungerede godt og forslaget var at bibeholde 2 dages årsmøde. To mulige emner for det store tema blev drøftet: 1. Sygdomme betinget af psykisk arbejdsmiljø eller 2. Rehabilitering. Valget faldt på Rehabilitering.

Udvalgets forslag til program for Årsmødet 2016 blev drøftet på DASAM's bestyrelsesmøde d. 26.08.2015 og godkendt. Herefter har arbejdet bestået i at få aftalerne med foredragsholderne på plads. Hovedansvarlige for det har været Nanna Mark, Tina Storm og Rolf Petersen.

Nanna Eller har som sædvanlig stået for den mere praktiske del med kontakt til DSB's kursuscenter og arbejdet med tilmeldinger og fordeling af folk på værelserne, samt indkrævning af kursusgebyrerne.

Tina Storm har stået for at organisere de Frie foredrag.

På udvalgets vegne

Rolf Petersen

24.02.16

Beretning for DASAM' deltagelse i UEMS's (Union Européenne des Médecins Spécialistes) monospecialistsektion for arbejdsmedicin

2015

UEMS er den europæiske speciallægeforening, hvor der eksisterer en monospecialistsektion for arbejdsmedicin. Arbejdet i UEMS afvikles i samarbejde mellem DASAM og DAMO. Fra foråret 2011 har Ole Carstensen repræsenteret Danmark som både DASAM's og DAMO's repræsentant. Danmark har ved undertegnede deltaget i et møde i det forløbne år, august i Glasgow. Paula Hammer har deltaget i UEMS mødet i København i foråret 2015. Formand for sektionen er Alenka Škerjanc, leder af The medical-supervision department Health Insurance Institute of Slovenia.

Der er følgende arbejdsopgaver

- Udvikling og harmonisering af specialistuddannelsen og CME. Arbejde for gensidig anerkendelse af at uddannelseselementer i de enkelte landes specialistuddannelse kan overføres mellem landene. Ligeledes med CME aktiviteter. Arbejde for fælles akkreditering af efteruddannelses aktiviteter
- Arbejde for mere indflydelse på EU niveau, gennem udarbejdelse af høringsvar, foreslå udvikling af forskningsområder, politikker på arbejdsmiljø området
- Kvalitet og faglige udfordringer, udvikling af specialet.

Aktiviteter i 2015

Der er følgende nye workshops, undertegnede deltager i WG1

- WG1: Krav til specialistuddannelse og harmonisering
- WG2: Arbejdsbetinget sygdom, regulering og udvikling
- WG3: Arbejdsmedicinernes rolle i EU strategiske arbejde og hvordan får vi indflydelse

Møde i København

Forårets møde blev afholdt i lægeforeningen i København, hvor Paula Hammer, Anders Ingemann Larsen og Ole Carstensen, præsenterede Arbejdsmedicinen i Danmark. Vi startede med en middag i Domus Medica fredag den 20. marts forud gået af et virksomhedsbesøg på Novozymes, Fuglebakken i København. Anders Ingemann skal have meget tak for at arrangere dette og være med.

Surveys

Der er gennemført en undersøgelse af de opgaver, arbejdsmedicinerne har i de forskellige lande, samt en undersøgelse – opdatering af krav til specialist kompetencer i de forskellige lande.

Halvdelen af alle arbejdsmedicinere laver helbredsundersøgelser af raske, en opgave de ikke er specielt tilfredse med men som giver brød på bordet. Uddannelsen foregår i varierende grad i klinisk praksis og i form af teoretisk uddannelse. Det er få steder, hvor man har de samme krav til en solid klinisk basisuddannelse som i Danmark. Forskningskravene er meget forskellige i de forskellige lande, men i de fleste skal der leveres en skriftlig udredning eller mindre forskningsprojekt. De fleste lande har specialist eksamen som afslutning på uddannelsen. Dog ikke de nordiske lande.

Samarbejde.

Der er indledt et samarbejde med Det Europæiske Trade Union Institute (paraply organisation for europæiske fagforeninger, danske medlemmer AC, KTO, LO). I den forbindelse har det været en overraskelse at høre hvor usynlig Arbejdsmedicin er i de danske medlemmers bevidsthed. Det er beskrevet af dem som næsten ikke eksisterende efter de mange BST nedlæggelser.

Hjemmeside

Undertegnede har udviklet en hjemmeside: <http://www.uems-occupationalmedicine.com>
Nationale møder med internationalt islet og præsentationer på engelsk annonceres på hjemmesiden. Der ligger desuden informationer om de enkelte landes organisering af arbejdsmedicinen

Økonomi

På grund af rigelig pengebeholdning bliver 2015 kontingentfri. Ellers er kontingent for 2016 på 150 EUR pr land.

Udgifter til deltagelse for repræsentanten betales af lægeforeningen.

Akkreditering af faglige møder/konferencer/kurser

Sektionen står for akkreditering af europæiske kurser/konferencer og møder og får et gebyr for dette. Arbejdet har alene påhvilet formanden, men udføres nu af 4 personer. Gebyrene er aktuelt blevet fastfrosset af UEMS central, der er i økonomiske vanskeligheder pga. køb af domicil i Brussel. Dvs. at midlerne der rettelig tilhører sektionen ikke kan anvendes i driften

DASAM's og DAMO's repræsentant i UEMS monospecialistsektion for arbejdsmedicin

Alle referater fra møder og tidligere beretninger findes på <http://dasam.dk/?q=node/16>

Ole Carstensen

Udkast til Beretning for ARMONI 2015.

Redaktionsgruppen har bestået af Charlotte Brauer, Niels Kjærgaard Jørgensen, Jens Brandt, Ole Carstensen, Gitte Jacobsen, Nanna Mark, Jesper Rasmussen og Rebekka Michaelsen.

Redaktionsgruppen har nu repræsentanter fra 5 afdelinger, Bispebjerg, Region Sjælland, Odense, Esbjerg og Herning.

Det praktiske arbejde er udført af den faglige redaktør, Ole Carstensen.

Den faglige redaktør er ansvarlig over for DASAM's bestyrelse vedrørende det faglige indhold, økonomi og tekniske drift af ARMONI samt tildeling af adgang og instruktion af brugere og bidragsydere. Det er de arbejdsmedicinske klinikker og DBO, der betaler driften af systemet. DASAM's bestyrelse har vedtaget, at øvrige aktører blandt arbejdsmiljøaktører kan bidrage og dermed få adgang til Armoni.

Der er afholdt to møder i redaktionsgruppen i 2015.

App

Det har været et ønske fra brugerne og DASAM's bestyrelse at siden kan tilgås fra operativsystemer som android, iOS, Windows og symbian via en app. Der er udviklet en app det forløbne år, som kan bruges til android. Der er dog et ønske om at Armoni også kan tilgås gennem en app. til Iphone. Dette arbejde er stadigvæk pågående. App. skal distribueres via apple og google, hvilket betyder der bliver en løbende driftsudgift på ca. 1500 kr pr. år. I 2015 er der fordi app til Iphone stadigvæk ikke er implementeret dog en noget mindre udgift til google.

Vejledninger

Der er nu i alt 49 vejledninger, og der er planlagt 74 vejledninger i alt.. Der er ikke færdiggjort nogen nye i 2015, men er modtaget 4 nye vejledninger, der nu er under review. Der er pr. 1. jan 31 (mod 21 sidste år) 30 instrukser, der burde have været revideret. Forfatterne er blevet rykket. Enkelte forfattere har bedt om at blive fritaget for det fortsatte ansvar, og vi er i gang med at finde andre, der kan overtage ansvaret. Trods flere aftaler med de ledende overlæger, så går arbejdet trægt. Det er aftalt at sagen vil blive drøftet med hensyn til en løsning på det næste møde mellem de ledende overlæger den 10. marts 2016 i Nyborg. De ledende overlæger og DASAM's bestyrelse er enige om, at alle klinikker skal bidrage til udfærdigelse af vejledninger. Dette er dog en stadig udfordring at få sat navn og ansvar på de enkelte vejledninger. Dette selv om **det er en oplagt kompetenceudvikling for de yngre læger under supervision af en speciallæge at være ansvarlig for en klinisk vejledning, som både er værdifuldt på deres CV, og som kan give nogle krydser i portofølgen.**

Tabel: Status på Vejledninger

Status	Total
Opdateret og Publiceret	19
Skal genlæses af forfatter efter review	2
Skal revideres	30
Skal reviewes	4
Skal udarbejdes	19
Hovedtotal	74

Øvrig Information:

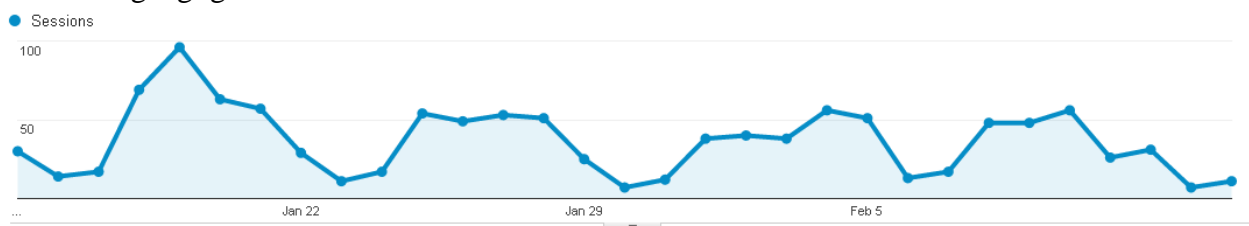
Det er vedtaget i redaktionsgruppen, at der ikke længere udfærdiges patientinformationspjecer i Armoni regi, men at gode pjecer og andet informationsmateriale fra de enkelte afdelinger bliver lagt ud på siden ”patientinformation” med angivelse af, hvilken klinik eller enkeltperson, der har lavet den. Der kan som tidligere linkes fra de enkelte vejledninger til godt informationsmateriale. Der har siden denne beslutning været en drøftelse af om det var en fornuftig beslutning, men om man ikke kunne lave det med fælles logo og med angivelse af forfatter og klinik.

Ud over instrukserne er det meningen, at ARMONI skulle være et informationssystem, som kan være indgang for arbejdsmedicinernes, unge som gamles, søgen af viden og debat med hinanden. En slags arbejdsmedicinens Facebook. Dette fungerer stadigvæk ikke på nuværende tidspunkt, selvom der er et velfungerende debatforum. Grupper kan stadig anvende systemet som fælles informations- og fildelingssystem. Det kræver kontakt til redaktøren for at få oprettet lukkede grupper på ARMONI.

I det nye Armoni ligger der en publikationsdatabase, som indeholder danske oversigtsartikler og kausistikker om kliniske problemstillinger, som stadig ses hos arbejdsmedicinske patienter, ligesom de fra afdelingerne udgåede afhandlinger kan findes på de åbne sider. Der har været stillet spørgsmål vedrørende ophavsret til afhandlingerne, hvorfor afhandlingerne indtil videre ikke bliver lagt ud med direkte link. Professor sekretæren i Århus er i gang med at finde ud af det juridiske i sagen.

Kalenderen i Armoni er en kalender, hvor møder, begivenheder af interesse for arbejdsmedicinere vil blive annonceret

En del af ARMONI er offentlig. Der er et besøgstal som sidste år på 1200 besøgende pr. måned. Ca. halvdelen (47 %) er tilbagevendende besøg, og der bliver set gennemsnitlig 5 sider pr besøg. I alt 50 % af de besøgende besøger instruksiderne. Der er 140 personer, der har bedt om et login, men kun 29 regelmæssige brugere. Personer bliver automatisk blokeret efter et års inaktivitet, og skal så bede om at få adgang igen.

Det er Sydvestjysk Sygehus regnskabssystem, der håndterer økonomien, betaler regningerne og indkræver pengene fra DBO og de arbejdsmedicinske klinikker.

Det foreløbige regnskab viser et akkumuleret overskud på kr. 192.351 I budgettet for 2016 er der indregnet udgifter til publicering af en app. på Apple. Indtægterne er justeret så der ikke bliver opbygget større overskud. Dette er sket ved at de ledende overlæger har besluttet at alle 7 Arbejdsmedicinske enheder betaler det samme beløb nemlig 21.000 kr pr. år. DBO, har ikke betalt til Armoni siden 2012. Dette drøftes til DBO's kommende generalforsamling.

Tak til Rebekka for hendes indsats. Velkommen til Jonathan Aavang, som erstatter Rebekka i redaktionsgruppen

På redaktionsgruppens vegne
Ole Carstensen